

Hur väger man tyngden av en människas estetiska förhållningssätt till världen och tingen? Vad definierar ett konstnärsskap och konstnärlig integritet? Är det måne lång och trogen tjänst i den kulturella örtagården eller en curriculum vitae, en konstnärlig gärningsbeskrivning, lång som profeten skägg? Eller är det kanske en dokumenterad försäljningsverksamhet hos konstnärskollegorna på Statens Konstråd eller hos Torsten Wikström på landstinget? Hur många verk, utställningar eller uppseendeväckande spaltmetrar kvalificerar till konstnärsskap? Blir man då diskad om man bara skapar bilder för sin personliga tillfredställelse skull och om man dessutom konsekvent varken visar eller säljer dem? Vad säger konstetablissemangets invalsnämnder om ett så introvert förhållningssätt till konstnärsrollen? Skulle slikt kunna platsa i exempelvis den nya kulturarbetsförmedlingens kriterier?

Frågorna hopar sig när man möter Bo Helins arbeten i en tillbakablickande utställning på Konsten Hus i Luleå. Bo Helin, som gick bort för ett par år sedan, var en av den norrbottniska konstens mesta doldisar. Med sin bländande begåvning, som stod i ett omvänt proportion till en lika starkt självkritisk hållning, lät han sig på 1970-talet övertalas att först söka in på Konstlinjen på Sunderby Folkhögskola sedan att gå skulpturlinjen på Konstfack. Efter avslutad utbildning blev han under 1980-talet kvar i Stockholm varefter han flyttade tillbaka till släktgården i Gyljen.

Överkalix konstgille lär som en engångsföreteelse, ha lyckats övertala Helin att ställa ut i deras regi. I övrigt bara tystnad, ingen dokumenterad verksamhet. Inte för att det saknades arbeten, han lär ha arbetat hela tiden. Smedja och uthus lär ha varit fyllda av bilder och skulpturer. Inte färdiga, det blev de visst aldrig, utan verk som var på gång. Han gjorde om, ändrade och experimenterade, men blev sällan eller aldrig nöjd. Det sägs att en kritisk och undersökande hållning är en konstnärs främsta tillgång. Så tillvida var Bo Helin välsignad, så och med handlaget. Men myntet har två sidor, självkritiken kan också vara hämmande.

Urvalet till den här utställningen är gjort av de efterlevande, och jag kan tänka mig att Helin säkert hade haft synpunkter på detsamma. Tydligt är dock att Helin kände sig mest hemma i skulpterandets tre dimensioner. Varje sann skulptör är också en god tecknare. Helin är inget undantag. Form och teckning hörde hos honom naturligt ihop. I teckningen löstes formproblemen innan de fick skulptural gestaltning. Vad måleriet beträffar är det vara svårt att veta om den här urvalet är representativt. I dessa bilder verkar han ha varit mer trevande. Han tycks ha undersökt formspråket i kubismen och futurismen omväxlande med mer föreställande åtehallen kolorism. Den djärvhet och bredd han uppvisar i skulpturen saknas dock till viss del i färgbehandlingen, men det kan ju, som sagt bero på urvalet. Det är dock skulpturerna som är utställningens credo!

Hans sittande modell i tre tappningar med åtföljande modellstudie visar med vilken precision och känsla för form och yta han arbetade med.

Det är verkligen upplyftande att få göra denna inhemska nya bekantskap och samtidigt ledsamt att vi inte haft tillfälle att få möta honom tidigare.

Bertil Sundstedt